

POLSKA RATYFIKOWAŁA KONWENCJĘ O PRAWACH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Prezydent Bronisław Komorowski 6 września ratyfikował uroczystie Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Podkreślił, że to ważny dokument nie tylko dla osób niepełnosprawnych, ale dla wszystkich Polaków, stanowi także wyzwanie do podejmowania dalszych zmian. Konwencja wyznacza kierunki w jakim musi podążać prawodawstwo dotyczące osób niepełnosprawnych.

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, została sporządzona w Nowym Jorku 13 grudnia 2006 r. Jest to pierwszy międzynarodowy akt prawny, który w sposób kompleksowy odnosi się do praw osób niepełnosprawnych. Jego ideą jest zapewnienie pełnego i równego korzystania z praw i podstawowych wolności człowieka wszystkim osobom niepełnosprawnym na równi z innymi.

Konwencja przynosi zupełnie nową dla polskiego prawodawstwa definicję niepełnosprawności. Do tej pory w Polsce funkcjonowało ich kilka, jednak aby móc korzystać z uprawnień przysługujących osobie niepełnosprawnej trzeba było posiadać aktualne orzeczenie o niepełnosprawności.

Nie wszystkie prawa zapisane w Konwencji będą tak samo brane pod uwagę jak w innych krajach.

Polska bowiem skorzystała z możliwości złożenia zastrzeżeń do dokumentu. I tak państwo polskie zastrzegło, że zapisów Konwencji nie można interpretować jako przyznające kobietom niepełnosprawnym prawo do aborcji. Dodatkowo do czasu zmiany przepisów osoby niepełnosprawne umysłowo (chorujące psychicznie lub z niepełnosprawnością intelektualną) będą musiały mieć sądową zgodę na małżeństwo. Polska zarezerwowała sobie także prawo do utrzymania przepisów o ubezwłasnowolnieniu.

Ratyfikacja Konwencji ONZ nakłada na Polskę obowiązek usu-

owywani niepełnosprawnych. Dzięki temu możliwa będzie identyfikacja problemów, a także usuwanie przeszkód rzeczywistych i mentalnych, które stają na drodze realizacji praw osób niepełnosprawnych. W konwencji znajdują się również zapisy dotyczące dostępu osób niepełnosprawnych do szkolnictwa wyższego.

Konwencja nie bez przyczyny odnosi się do pełnego prawa uczestnictwa osób niepełnosprawnych w procesie kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego. Dostęp ten jest nadal utrudniony, głównie ze względu na bariery mentalne

Do osób niepełnosprawnych zaliczają się osoby, z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczać ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami.

art. 1 Konwencji

wania barier, które napotykają osoby niepełnosprawne w realizacji swoich praw. Państwa sygnatariusze tego dokumentu są bowiem zobowiązane do podjęcia wszelkich działań na rzecz urzeczywistnienia postanowień Konwencji, monitorowania ich realizacji, a także upowszechniania jej zapisów w świadomości obywateli, także

i brak świadomości w zakresie specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych. Punkt 5 artykułu 24 bardzo wyraźnie i wprost zaznacza, że „Państwa Strony zapewnią, że osoby niepełnosprawne będą miały dostęp do powszechnego szkolnictwa wyższego (...)”. Punkt 4 dostarcza rozwiązania podstawowego

problemu, czyli profesjonalnego przygotowania „specjalistów i personelu pracujących na wszystkich szczeblach edukacji”. Zgodnie z treścią Konwencji szkolenia tego typu powinny obejmować „wiedzę na temat problemów niepełnosprawności i korzystanie ze wspomagających (augmentatywnych) i alternatywnych sposobów, środków i form komunikacji, technik i materiałów edukacyjnych, w celu wspierania osób niepełnosprawnych”.

Nie bez znaczenia dla codzienności uczelnianej są także zapisy

organizację zajęć sportowych. Obowiązek dostosowania klasycznych zajęć wychowania fizycznego, stanowiących element kształcenia, wynika z podstawowych zasad,

uczelnie aktywnie włączyły się w proces tworzenia świadomości znaczenia Konwencji dla codziennego funkcjonowania społeczeństwa polskiego.

Państwa – Strony zagwarantują osobom niepełnosprawnym dostęp do szkolnictwa wyższego, zawodowego, edukacji dorosłych i kształcenia ustawicznego bez dyskryminacji i na równych zasadach z innymi obywatelami. W tym celu, Państwa – Strony zagwarantują racjonalne dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.

art. 24 ust. 4 Konwencji

dotyczące aktywizacji zawodowej (art. 27) studentów. W programach, prowadzonych między innymi przez Uczelniane Biura Karier, uwzględnianie potrzeb studentów niepełnosprawnych przestaje być fakultatywne. Uczelnie podejmujące aktywność w tym obszarze zmuszone są zadbać by studenci niepełnosprawni mieli pełny i równy dostęp zarówno do poradnictwa zawodowego, jak i usług pośrednictwa pracy.

Z kolei artykuł 30 nakłada kolejny obowiązek na jednostki uczelniane, odpowiedzialne za

prezentowanych powyżej. Z tego zapisu wynika jednak, że również uczelniane kluby sportowe powinny zostać dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Uczelnie powinny również, jako instytucje o szczególnej roli społecznej, brać udział w budowaniu świadomości i poszerzaniu wiedzy na temat osób niepełnosprawnych, ich uprawnień i potrzebie pełnej integracji w trybie ciągłym (np. wspieranie tożsamości językowej społeczności osób głuchych). Trudno tę rolę przecenić, warto o niej często i głośno mówić, by

Od 30 września Fundacja Aktywnej Rehabilitacji prowadzi kampanię informacyjną w imieniu PFRON dotyczącą skutków wprowadzenia Konwencji. Inauguracja odbyła się na Stadionie Narodowym w Warszawie. W ramach akcji powstały 4 ulotki zawierające skrócone informacje na temat nowego prawa („Konwencja”; „Godność i wolność”; „Równość i niedyskryminowanie”; „Dostępność i uczestnictwo”). Materiały dostępne są na stronie www.far.org.pl. Z kolei w Gdyni w ramach akcji powstały w różnych miejscach ciekawe murale przedstawiające osoby niewidzące, głuchonieme, niepełnosprawne ruchowo oraz osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Kampania zaplanowana jest na trzy miesiące.

Piotr Pawłowski (FIRR)

Konwencja została zatwierdzona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 13 grudnia 2006 roku i weszła w życie 3 maja, dwa lata później. Unia Europejska jako związek państw przystąpiła do Konwencji 23 grudnia 2010 roku. Do tej chwili Konwencję ratyfikowało 119 państw, a jej sygnatariuszami, czyli tymi, które wyraziły chęć podpisania są 153 państwa.